

Przez numerata.

W. LWOWIE:

numer 14 zł. 40 st.
 kwartał 3 zł. 80 st.
 półrocznik 1 zł. 20 st.
 półrocznik 6 zł.
 półrocznik do domu
 miesięcznie 30 st.

ZA PROWINCJI:

numer 10 zł. 20 st. pół-
 rocznik 3 zł. 80 st. kwar-
 tał 4 zł. 80 st. pół-
 rocznik 1 zł. 60 st. za
 pół miesiąca 30 st.

ZA GRANICĄ:

Wpłaca się miesięcznie
 1 zł. do cen miejscow-
 ych.

Przebiegię przy-
 jmuje się tylko od 1.
 i 25. każdego miesiąca.
 Numer konsta 4 st.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie także w Niedzielę i Święta o godzinie 8. rano.

Biuro Redakcji przy ulicy Kopernika 1. 9. (urząd telegraficzny)

Administracja i Ekspedycja przy ulicy Akademickiej 1. 3.

Dziś: E. 20 po Św.

Poniedziałek: Feliejana b.
 Wtorek: Urszuli.

Środa: Korduli.
 Czwartek: Jana Kapistrana.
 Piątek: Rafała.
 Sobota: Jana Kantego.

Kalendarz myśliwski: Wolno polować na zające, kozły,
 jelenie i lisy przepiórki i dzikie gołębie, bażanty
 kuropatwy, słonki, jarzabki, cietrzewie i guszcze, na
 ptactwo błotne i wodne.

Wschód słońca o 6 g. 20 min.
 Zachód słońca o 5 g. 11 min.
 Barometr: 737 — Pogoja niepewna.

Ogłoszenia.

Od objętości wiersza
 petytowego pięciolat-
 owego 6 ct.

Reklamy w rubryce
 „Nadzwyczajne” 10 ct. od
 wiersza.

Jedno ogłoszenie
 drobne do 6 wierszy
 20 ct.

Dolaczenia do Kur-
 jera (Prospekt, cyrk-
 larza etc.) przyjmują się
 za cenę 1 zł. od 100 egz.
 dla samojasowych a
 50 ct. od 100 egz. dla
 miejscowych prenume-
 ratorów.

Rękopisów Redak-
 cja nie wwraca.

Listy reklamacyjne
 nieopiewywane nie-
 podlegają opłacie.

Kraj. Rada szkolna i księgarstwo prowincjonalne.

Denosiliśmy przed kilku tygodniami, że kraj. Rada szkolna dostawę książek szkolnych, zakupowanych na rachunek Rad okręgowych zamiast zdecentralizować lub pozostawić wolnej konkurencji, powierzyła jednej tylko firmie w Krakowie, i stworzyła tym sposobem monopol, bardzo szkodliwy i krzywdzący dla ogółu księgarzy na prowincji.

Dziś otrzymujemy następujące pismo:

„W numerze 208 *Kurjera* poruszono i ciepło poparto sprawę księgarzy prowincjonalnych. Głos ten jednak podniesiony w najsluszniejszej sprawie, dotąd pożądanego nie odniósł skutku. Czas dostaw szkolnych na dobre się zbliżył a Rada szkolna krajowa rozporządzenia swojego, usuwającego księgarzy od dostaw, niecofnęła. Cierpiemy obecnie więc nietylko pod wpływem tegoż rozporządzenia, ale nadmiar pod wpływem klęsk, jakie świeżo kraj nasz nawiedziły. W tak krytycznych dla całego handlu w kraju naszym stosunkach, księgarstwo chyba najniekorzystniejsze zajmuje stanowisko, jest bowiem rzeczą aż nadto doświadczoną, że kiedy wszystkie inne zaspokojone zostaną potrzeby, wówczas dopiero, jako rzecz prawdziwego zbytku, nabywa się książkę. Księgarnie były i są niestety zawsze na ostatnim planie u kupujących, co dopiero teraz, w czasie tak strasznej stagnacji, jaka we wszystkich zapanowała gałęziach handlu.

Ostatnie zwłaszcza dwa lata pamiętne będą w handlu księgarskim nieurodzajem i klęskami, i one to popchnęły, szczególnie księgarstwo prowincjonalne, nad przepaść w którą runie ono niechybnie za jakimkolwiek silniejszym jeszcze wstrząśnięciem.

Możnaby mniemać, że jeżeli od której instytucji krajowej, to od Rady szkolnej krajowej, księgarstwo spodziewałyby się mogło niejakiego poparcia. Kierowniczka oświaty, poczuwałyby się raczej powinna do obowiązku wspierania tych, którzy jako jej pachołcy w szerzeniu oświaty pomagają. Rada szkolna krajowa jest przeciwieństwem instytucją dzierżącą środki, mogące zapobiedz w chwili obecnej złemu, ale się niestety od księgarzy odwróciła na korzyść jednej osobistości. Cofnięciem rozporządzenia, wprowadzającego szkodliwy monopol, Rada szkolna krajowa mogłaby doli księgarzy prowincjonalnych skuteczną przynieść ulgę, i spodziewałyby się wypadało, że to uczyni, jeżeli przedstawiciele firm księgarskich prowincjonalnych rzecz u samego źródła t. j. w prezydium Rady, czy to zbiorowem czy osobistym poprą przedstawieniem.

Wszak można się spodziewać u p. referenta tej sprawy tyle ludzkich uczuć, że w tak krytycznej dla księgarstwa chwili, nie zechce dobra całego grona ludzi ciężkiej pracy poświęcić interesom jednej osobistości, i to zapewne bardzo zasobnej.

Nas dziwi cokolwiek, że pokrzywdzeni i krzywdzeni nie wnieśli żadnej petycji do sejmu, bo przecież któryś z posłów lub nawet znaczniejsza grupa ich byłaby się tem zajęła, żądając od komisarza rządowego wyjaśnień tak dziwnego postępowania Rady szkolnej. Jeżeli to się nie stało, to księgarze prowincjonalni powinni wnieść podanie

do krajowej Rady szkolnej, a prosimy p. namiestnika, aby raczył wglądać w te stosunki i usunąć panujące niewłaściwości.

Projekta ustaw szkolnych.

Projekta, przez sejmową komisję szkolną przedłożone Sejmowi, opiewają jak następuje:

I. Ustawa z dnia..., mocą której zostają zmienione niektóre postanowienia ustawy z dnia 23. maja 1873 roku (Dziennik ustaw państwa l. 250) o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posełania do nich dzieci.

§. 1. Niżej wymienione postanowienia ustawy z dnia 23. maja 1874 roku (Dziennik ustaw państwa liczbą 250) o zakładaniu i utrzymaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posełania do nich dzieci, przestają odtąd obowiązywać. Artykuły te mają na przyszłość opiewać, jak następuje:

Art. IV. Liczba nauczycieli w każdej szkole ludowej stosować się będzie do liczby jej uczniów. Jeżeli liczba uczniów przez trzy po sobie następujące lata dosięga 80, należy bezwarunkowo postarać się o drugiego nauczyciela, o trzeciego, gdy ta liczba dojdzie do 160 i w tym stosunku dalej. — Tam, gdzie zostanie zaprowadzona nauka pół-dniowa, przypadnie 100 uczniów na jednego nauczyciela. Wolno jednakże gminie podnieść w swej szkole liczbę nauczycieli po nad ten wymiar, byle przyjęła obowiązek opędzenia z własnych środków w całości ztąd wynikającej zwyczajki nakładu.

Art. V. W każdym powiecie politycznym ma być przynajmniej jedna szkoła ludowa pospolita o 4, 5 albo sześciu klasach, a to w miesiącu, w którym ilość dzieci uczęszczających do szkoły jest tak wielką, że zgodnie z postanowieniami art. IV, zajdzie potrzeba ustanowienia odpowiedniej liczby nauczycieli. Sejm krajowy orzec osobną uchwałę o założeniu lub zwinięciu każdej szkoły wydziałowej. Niemniej orzekać będzie o charakterze organizacji każdej szkoły wydziałowej, jakoteż o wysokości kwoty, którą się fundusz krajowy przyczyni do jej założenia i utrzymania. Co do istniejących już szkół wydziałowych, pozostają w mocy dotychczasowe zobowiązania i orzeczenia organizacyjne, dopóki uchwała sejmowa w tym względzie nie zaprowadzi zobowiązania.

Art. VI. Oprócz szkół etatowych, można zakładać szkoły filialne, w których nauczyciele młodzi będą udzielać naukę.

Szkoły takie mogą powstać:

a) Tam, gdzie najbliższa szkoła ludowa nie jest wprawdzie więcej jak cztery kilometry odległa, lecz w skutek miejscowych przeszkód, czy to stałe, czy to na dłuższy czas mniej dostępną, majątkowe zaś środki mieszkańców nie wystarczają na założenie osobnej szkoły etatowej.

b) Tam, gdzie odległość od najbliższej szkoły przynosi wprawdzie 4 kilometry, ale liczba dzieci nie jest stosunkowo znaczna;

c) wreszcie, tymczasowo tam, gdzie zasoby gminy i przeznaczone na cele szkolnictwa ludowego fundusze okręgowe nie wystarczają na założenie szkoły etatowej, chociaż zresztą zachodzą okoliczności, wyrażone w art. I.

Art. XII. Władze szkolne będą miały na uwadze, iż przedewszystkiem należy zaopatrzyć w

szkoły te gminy, które ich dotąd nie mają. Ma się to jednak dzieć bez uszczerbku zorganizowanych już szkół etatowych.

Art. XIII. Etatowa szkoła ludowa pospolita, zwinięta być może jedynie za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Tytuł II o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Art. XIV. Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół ludowych pospolitych, ciąży w pierwszym rzędzie na gminach miejscowych, do obrębu jednej szkoły wieloletnich.

Obszary dworskie, należące z niemi lub z jedną z pomiędzy nich do tej samej gminy podatkowej, przyczyniają się tak do zakładania, jakoteż do utrzymywania szkół gminnych, w stosunku niniejszą ustawą bliżej określonym, jeżeli nie utrzymują w swoim obrębie własnym nakładem publicznej szkoły ludowej.

W razie, jeżeli zasoby miejscowe nie wystarczają, przychodzi im w pomoc powszechność okręgu szkolnego, a względnie całego kraju.

Każda gmina winna utworzyć swój własny fundusz szkolny miejscowy, aby sobie ułatwić utrzymanie swej szkoły.

Również każdy okręg szkolny będzie miał swój osobny fundusz szkolny okręgowy, a prócz tego, ma być także fundusz szkolny krajowy.

Art. XVIII. Jeżeli dochody miejscowe funduszu szkolnego, wymienione w art. XV, a, b, c, nie wystarczają na opłacenie nauczycieli szkół ludowych pospolitych i tych wydziałowych, które istniały już przed wejściem w wykonanie niniejszej ustawy, obowiązane są gmina i obszar dworski do wnoszenia na ten cel do miejscowego funduszu szkolnego dodatków pieniężnych, a to gmina aż do wysokości 9 pre. podatków bezpośrednich w gminie opłacanych, a obszar dworski aż do wysokości 3 pre. podatków bezpośrednich z obszarów opłacanych, każdy z nich o tyle, o ileby to, co na mocy dawniejszych zobowiązań, bądź to w naturze, bądź też w gotowych pieniądzech na utrzymanie nauczyciela już uiszcza, nie dorównywało oznaczonym powyżej procentom.

W każdym jednak razie, obszar dworski przyczynia się do pokrycia niedoboru tylko w trzeciej części tego, do czego by w miarę swych podatków bezpośrednich był na mocy ustaw obowiązany, gdyby należał do związku gminy miejscowej. Dodatki pieniężne od gminy pokrywane być mają w taki sam sposób, w jaki się pokrywają inne wydatki pieniężne na gminie ciężące.

Art. XIX. Zasiłki z funduszy szkolnych okręgowych, a względnie krajowych na pokrycie niedoboru w dochodach przeznaczonych na utrzymanie nauczycieli szkół wymienionych w art. XVIII, Rada szkolna miejscowa żądać dopiero wtenczas ma prawo, gdy wykaże, że to, co gmina na ten cel, bądź to na mocy dawniejszych zobowiązań do corocznych dodatków w pieniądzech lub w naturze, bądź to na mocy niniejszej ustawy już opłaca, wynosi przynajmniej 9 pre. podatków bezpośrednich, a to, co obszar dworski na ten cel bądź to na mocy dawniejszych zobowiązań do corocznych dodatków w pieniądzech lub w naturze, bądź to na mocy niniejszej ustawy już opłaca, wynosi przynajmniej 3 pre. podatków bezpośrednich.

Co do tych miast i miasteczek, które posiadają własny majątek zakładowy, orzeka Rada

szkolna okręgowa a względnie Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu zdania wydziału powiatowego a względnie wydziału krajowego, czyli i jaki zasiłek ma im być przyznany z funduszu szkolnego okręgowego lub funduszu szkolnego krajowego.

Art. XXIV. Wszystkie wydatki na wystawienie lub najem, na utrzymanie, wewnętrzne urządzenie, opał, oświetlenie i obsługę budynków szkolnych, wymienionych w artykule XVIII., jakoteż na wystawienie i utrzymanie albo najem pomieszczeń dla nauczycieli, o ile nauczycielom służy do tego prawo, wreszcie na zakupno lub dostarczenie gruntu pod budynki i pola na szkółkę owocową lub pasiekę, a niemniej miejsca na ćwiczenia gimnastyczne ponoszą właściwe gminy, o ile te wydatki nie są pokryte na podstawie prawomocnych zobowiązań trzecich osób, korporacji lub funduszy, albo zapisów.

Obszar dworski w obrębie gminy położony przyczynia się do opędzenia tych wydatków w stosunku w artykule 18. za zasadę przyjętą.

Zasiłki na nie mogą w razach wyjątkowych udzielane być gminom z funduszu szkolnego okręgowego lub krajowego w formie zaliczek, które po upływie pewnego czasu na raz lub ratami mają być zwrócone.

Dochodów miejscowego funduszu szkolnego można użyć na ten cel tylko pod warunkami w artykule 22 wymienionymi. Zresztą Rady szkolne okręgowe wpływać będą na gminy, aby te starały się zebrać na takie wydatki osobne fundusze, z których się utworzy odrębny dział miejscowego funduszu szkolnego, wyłącznie na ten cel przeznaczony.

Art. XXVIII. Do zasiłków na rzecz pojedynczych powiatów z funduszu szkolnego krajowego ma fundusz szkolny okręgowy dopiero wtenczas prawo, jeżeli powiat, dla którego szkół potrzeba zasiłku, wnosi do niego ogół dodatków, przynajmniej 4% podatków bezpośrednich wynoszący, na szkoły wymienione w art. XVIII.

Art. XL. Obowiązek uczęszczania do szkół zaczyna się z ubiegłym szóstym, a ustaje z upłynionym dwunastym rokiem życia.

Wszystkie dzieci będące w tym wieku winne uczęszczać do szkół publicznej. Czasowo albo trwale wolne są od tego:

Dzieci, które uczęszczają do szkół wyższych rolniczych, przemysłowych, albo specjalnych, o ile te są tak urządzone, aby mogły zastąpić na-

ukę udzielaną po szkołach ludowych; dalej dzieci, których ciężkie ułomności cielesne lub duchowe niedopuszczają uczęszczania do szkół; wreszcie dzieci pobierające naukę w domu albo w prywatnym zakładzie naukowym.

W ostatnim wypadku cięży odpowiedzialność za to, czy dzieci otrzymują taką przynajmniej naukę, jaka jest dla szkół ludowych przepisana, na rodzicach albo ich zastępcach.

Jeżeli zachodzą w tej mierze jakie wątpliwości, ma je sprawdzić Rada szkolna okręgowa. Rodzice i ich zastępcy mają się poddać rozpatrzeniu wydanym w tej mierze. W razie potrzeby postąpi Rada szkolna okręgowa według przepisów artykułów 43 i 44 niniejszej ustawy.

Art. XLI. Obowiązek uczęszczania do szkół ludowej ustaje z ukończonym 12 rokiem życia jedynie pod warunkiem jeżeli uczeń udowodni, dostateczną biegłość w przepisanych dla szkół ludowych gałęziach nauki. Po ukończeniu szkoły ludowej pospolitej, winien jednak każdy uczeń który nieuczęszcza do szkoły wydziałowej, albo do jakiegoś innego zakładu naukowego uczęszczać jeszcze przez trzy lata na kursa nauki dopełniającej.

KRONIKA.

Wybory do Rady państwa. Za dwa tygodnie niepełna przystąpi Lwów do wyboru posła w miejsce p. Zacharjewicza. Dla przygotowania tej czynności — pierwsze walne Zgromadzenie wyborców odbędzie się dnia 22go b. m. we środę o godzinie 7ej wieczorem.

Na onegdajszym zgromadzeniu wyborców z większych posiadłości powiatu lwowskiego, po sprawozdaniu przez dotychczasowego posła p. Bartmańskiego postawiono i przyjęto jednogłośnie kandydaturę pana Stanisława Starzeńskiego, docenta w uniwersytecie lwowskim.

Z Rzeszowa, gdzie wybór uzupełniający przypada dnia 29 b. m., donosi nam dziś korespondent, że panuje tam kompletna cisza co do kandydatów i i czynności przedwyborczych z jednym wyjątkiem, że magistrat ułożył listę wyborczą.

Ulica żółkiewską szła przedwczoraj wieczorem pewna pani, żona jednego z obywateli. Miała na sobie śliczne aksamitne palto i czarną jedwabną suknię. W tem kiedy przechodziła koło nr. 21, ży-

dówka jakaś lunęła na ulicę ceber pomyjów, tak nieszczęśliwie, że całe palto i suknię owej pani obryzgały. Pomijamy dość znaczną stratę materialną, ale przedstawmy sobie tę okropną moralną przykrość, jakiej doświadczyła ta pani, czując na szatach i na twarzy brudne pomyje. Brr! Epilog był taki. Żydówka uciekła, a dama wsiadła do drożki, jaka jej się nastęrczyła i pojechała do domu.

Przejechanie. Wczoraj o godzinie pół do 9 zrana, ekwipaż pędzący przez plac Marjacki przejechał staruszkę F. G., którą oddano do szpitala.

Opilstwo było zeszłej nocy powodem śmierci zarobnika Michała Paciorka, mającego lat 50, wdowca bezdzietnego, który zatoczywszy się upadł do Pełtwi obok rzeźni przy ulicy Słonecznej i utonął.

Proces Hryniewiecki contra Gniewosz. Skutkiem opóźnionej pory niemogliśmy podać wyroku w tej sprawie tylko w części nakładu. Rozprawa trwała 3 dni. Żaden z powołanych przez pana Gniewosza świadków nie potwierdził faktów, podanych w artykule inkryminowanym. Jednego z świadków pana Daniłowicza, kandydata notarialnego, który mimo wezwania nie stanął do rozprawy, sprowadzono z Tyśmienicy pod eskortą i zasądzono go za niestawienie się na grzywnę 25 złr. i na kosztą sprowadzenia.

Pp. sędziowie przysięgli potwierdzili postawione im pytanie. Na podstawie tego werdyktu zasądził trybunał pod przewodnictwem radcy p. Simonowicza, podsądnego p. Jana Gniewosza, redaktora *Strażnicy* i *Sztandaru* na karę trzymiesięcznego aresztu, obostrzonego jednorazowym postem co tygodnia i na ogłoszenie wyroku w *Strażnicy*.

Wyrok ogłoszono o godzinie 11 w nocy. Zastępcą oskarżyciela pana Hryniewieckiego był adwokat Luka.

Rozprawa karna w sprawie Bolesława Malankiewicza i spółników o rzucenie petardy przed gmach policji, odbędzie się 4. listopada. Równocześnie odbędzie się także rozprawa przeciw Marjanowi Piechowskiemu, przyaresztowanemu w Pradze dnia 3. września b. r., a obwinionemu o współwinę w tej zbrodni.

Z procesu Ritterów. Kosztą sprowadzenia znawców i świadków do tego procesu wyniosły sumę 1.320 złr.

Mianowania. Minister sprawiedliwości zamianował Józefa Kozubskiego, adjunktem sądu powiatowego w Rozwadowie, z przeznaczaniem służbowym do prokuraturji państwa w Tarnowie, a Michała

Skarb w borze.

Nowela z życia ludu huculskiego

przez

autora „Mojmira.“

(Ciąg dalszy.)

II.

W Pasiecznej ruch był poranny. Konie pozostałe w siole do furmanki napawano u brzegów Bystrzycy, dziewczęta biegły czerpać wodę u pobliskich źródeł, z wielkim gwałtem pędzących do Bystrzycy.

Ranek z początku wróżył jasną pogodę, lecz ze szczylin gór i kotlina zaczęła powoli wznosić się mraka i niepowstrzymanie obejmowała wierzchołki gór. Mgły się snuły, na prawo, na lewo, ścieleły, to znów rozwiewały.

Nareszcie mraka na kilku miejscach porozdzierała się i słońce wychyliło w całej okazałości. A ptactwo wesołem je śpiewem powitało.

Tylko jeden stary nasz Szymon wstał dziś niechętny, ospały, jakby nocą z mordowany.

Sny miał niedobre. Śniło mu się, że chodził po borze, między znane złomy głazów i nie mógł znaleźć miejsca, kędy skarb swój ukrył. Chodził i szukał, lecz znajome niby głazy tak mu się miały, że kryjówki ani rusz było mu odnaleźć. Zrozpaczony biegł od jednego głazu do drugiego, i tu jakby go błąd wodził. Potem się sen zmienił. I zdało mu się, że stał koło jego chaty czarnooki Jurko, patrzył nań szydersko i groził mu, że go czeka wielkie nieszczęście. Stary się zamachnął na niego, by odbić biedę, lecz łegin podniósł rękę, a on stanął nie mogąc się ruszyć z miejsca.

Gdy się obudził, uczył zimny pot na skroni

i zaczął długo przemyślać, co ten sen oznacza. Zjawienie się w nocy lubasa *) Halki, nie dobrze mu wróżyło, a tam znów skarbu swego nie mógł odnaleźć. Czyżby ten człowiek nastawał dziś na skarb jego? Chciał się zerwać i pobiedz do boru, by zaglądnąć, co się dzieje z jego skarbem, ale się wstrzymał, gdyż w dzień tam biedz nie uważał za bezpieczne. Mogliby go wytropić. Wszak zawsze chodził tam o zmroku lub bardzo wcześniej przed świtem, gdy niewielki dawał się jeszcze słyszeć ruch w siole. A tu dziś wstał później. Dawno już było słońce wzeszło. Należałoby zatem przeczekać do nocy.

Halka miała również noc niespokojną. Śniło się jej, że uciekała gdzieś ze swym czarnookim chłopcem, a ojciec ich gonił z pałką wielką, nareszcie dogonił i kochanka zabił. A ona zawodziła nad zabitym.

Gdy wstała, przeraziła się, gdyż sen ten niedobrze jej wróżył. Ona była pewną, że coś się stanie między jej ojcem a kochankiem.

I poszła smutna a utroskana czerpać wodę u bliskiego źródła, lecz na bok odłożyła konewkę i tylko się zadumała. A nad nią żalno świegotały ptaszki ukryte w gałęziach pobliskiej czeremchy i wilga odzywała się z pobliskiego boru. Dziewczyna jasnowłosa patrzyła się w wodę, bystrą, a spiesząc się po kamykach do większej Bystrzycy, lecz jej nie czerpała, dumając ciągle, że się coś złego stanie, gdyż sen taki nie przychodził nadaremnie.

Na halawy leśne wychodzili kosarze, z bliskich połonin odzywały się głosy bouharów *) i kozarów **), ze stoków gór pokrytych borami

*) Lubas, tak zwą Huculi kochanka.

*) Bouhar, pastuch od bydła rogatego u Huculów.

**) Kozar, pastuch od kóz.

dochodził stuk rąbania, a ona tu stoi i nie nie robi. Wzięła zatem konew do ręki, zaczerpnęła czempredzej wody świeżej, źródlanej i do dom pognęła.

Wróciwszy z wodą zastała ojca nader niespokojnego. Gniewał się i zżymał, dlaczego tak długo bawiła. Nareszcie kazał jej nie wydalac się z domu, gdyż idzie tylko do trzeciej stąd chaty i niebawem się wróci.

Ale stary wcale nie myślał iść do trzeciej stąd chaty. On się dalej wybierał; bo miał zawsze zwyczaj, mówić co innego, a co innego robić. Toż i teraz nie mógł dać się domysleć córce, w jakim celu wychodził.

Sen bowiem nocny, pełen jakiejś wróżby dlań niedobrej, nie dawał mu spoczynku. Coś go czekało z lubasem, i drżał na samą myśl, żeby się co nie wydarzyło z jego skarbem.

O! wtedy byłby już bez litości! Trudząc się myślami i dręcząc poznał, że nie podobna dziś mu dotrwać tak do zmroku wieczornego postanowił zatem pójść zaraz i zaglądnąć, czy wszystko tam, jak było wczoraj, jak onegdaj.

Wyszedłszy więc z chaty skierował się naprzód w inną stronę, niżeli tam, gdzie pójść zamierzał.

I tak idąc wzdłuż chat przeleżał worynia różnych gazdów, nie witany przez tych, co go zdybali, przerażeni nawet ponurnym jego wzrokiem. Nareszcie gdy płąj *) prowadził bliżej boru, a drzewa go i z prawej i z lewej strony zasłaniały, zobaczył nieznacznie w gęstwinie i tam już nie widziany skierował drogę swoją ku miejscu znajomemu.

I szedł z pośpiechem przedzierając się przez gąszcz boru, gdyż tedy nie wiódł już płąj żaden, wdzierał się sapiąc a dysząc na zbocze tu bardziej strome, przeleżał zawadzające mu raz po raz

*) Płąj, u Huculów ścieżyna w górach.

manów w nadechodzącą sobotę. Z odpowiedzi okazuje się, że książę Bismark zawsze jest dyplomata...

Oryginalny zapis. Zmarły w Barzykowie w radomskim pan G., między innymi legatami na rozmaite cele, zapisał 100 rubli na uczniów szkół w Radomiu i Sandomierzu. Zapisodawca zastrzegł jednakże, aby kapitał na ten cel przeznaczony użyto dopiero po 120 latach, to jest z chwilą, gdy przez procenta składane wzrośnie do miliona rubli. Zapis ten nie został przyjęty.

Żywcom zakopana. Dnia 15 b. m. rozpoczął się w pierwszym wydziale karnym sądu okręgowego warszawskiego proces potworny. Zbrodnia, która stała się jego źródłem, jest tak okropną i ohydą, że zaiste wierzyć się nie chce w jej rzeczywistość. A jednak rezultaty dochodzenia sądowego ujęte w ramy aktów urzędowych, zdają się nie pozostawiać w tym względzie wątpliwości. Rzecz idzie, mianowicie o zakopanie żywcem kilkoletniej dziewczynki przez jej własnego ojca, poduszczonego rzekomo przez drugą żonę (macochę nieszczęśliwej dziewczynki) i teściową. Wedle opinii lekarskiej, dziecię za życia zakopanem zostało w ziemi, w tem samym miejscu, w którym następnie znaleziono martwe jego ciało, to jest w jamie, w pobliżu chaty. Oskarżeni (Maliszewscy i Siemiątkowska) są to włóczęgowie z jednej z wiosek w pobliżu Warszawy.

W Żupanii, w górach Strzyjskich, zarządzona dnia 13. b. m. oblawa na niedźwiedzie i dziki, zakończyła się, jak nam donoszą, smutnym wypadkiem, gdyż ciężko postrzelony niedźwiedź rzucił się na jednego z myśliwych, pana Kazimierza Łodzińskiego, współwłaściciela folwarku w Żupanii i w straszny sposób go pokaleczył, tak, że prawie nadziei utrzymania rannego przy życiu. Nadbiegli myśliwi dobili niedźwiedzia zanim mógł więcej niebezpieczeństwa przynieść między cisnącą się na odgłos strzałów nagonką. Niedźwiedź zupełnie czarny, ważył przeszło 5 centnarów, mierzył zaś wyciągnięty 250, zaś od nosa do ogona 180 centymetrów.

Weloopydy zaprowadziła poczta angielska do zbierania listów ze skrzynek i do rozwożenia pakietów po mieście.

Raport policyjny. Skradziono p. Henryce A. z zamkniętej szafarki pod l. 5. ul. Ossolińskich, 18 słoików konfitur, śliwek i wiszni, papierowe owalne pudełko czerwone i czarne, zawierające białe czepki z koronkami prawdziwymi i jasno liliowymi wstążkami i biały koronkowy kołnierzyk, tudzież trochę masła i 8 jaj. Dmitrowi Koncezyk, rolnikowi w Szeptycach, pow. Rndki konia bułanego z złotoczarą grzywą 10-cioletniego. P. Julji Plitznier z zamkniętego pokoju pod l. 12, ul. Furmańska złoty remontoir kryty wraz z złotym męskim łańcuszkiem, z sylwetką złotą o jednym bryłańciku i dwa złote pierścionki, jeden z zielonym a drugi z czerwonym kamykiem wart. 130 zł. P. Katarzynie K. pod l. 15, ul. Zimorowicza sześć sznurków francuskich koralu wart. 30 zł., a 8 sznurków drobnych koralu wart. 9 zł.

Zakwestjonowano z jakiejś kradzieży pochodzący dzbanek z nakrywką.

Pies zabłąkany jamnik znajduje się u pana G. K. pod l. 11, ul. Gródecka.

Zdeponował w tut. c. k. dyrekcji policji Adam Melek 6 koszul, 2 kaftaniki, czapkę futrzaną, kapelusz, 2 kamizelki, 3 bekiesze, woreczek z talesem i 9 książek hebrajskich, wszystko to w worku złożone, które rzeczy pozostawiła niewiadoma żydówka w wagonie w Stanisławowie, zabrawszy miasto swego tłumoka, tłumoczek podobny deponującego, zawierający parę butów, spodnie, parę bielizny, szalik i postronek.

Teatr, literatura i sztuka.

Repertoar. W poniedziałek 20 b. m. wznowione „Krewniaki“, komedia w 4 aktach Michała Bałuckiego. — We wtorek 21 b. m. po raz 6ty „Pierścień rodziuny“, opera komiczna w 3 aktach Edmunda Andran. — We środę 22 b. m. „Stryj Sam“, komedia w 4 aktach W. Sardon. — We czwartek 23 b. m. po raz 17ty znakomite „Opowieści Hoffmanna (Les Contes d'Hoffmann) opera fantastyczna w 4 aktach Jakóba Offenbacha. — W piątek 24go b. m. „Sergiusz Panin“, dramat w 4 aktach Jerzego Ohneta, autora „Właściciela Kuźnic“. — W sobotę 25 b. m. „Donna Juanita“, opera komiczna w 3 aktach.

Panna Helena Hermanówna, primadonna opery warszawskiej zaproszona została przez dyrekcję opery ceskiej w Pradze na szereg gościnnych występów.

Panna Herman wyjeżdża do Pragi w połowie listopada i zabawi tam do końca grudnia.

Dyrekcja teatrów warszawskich odnowiła z panną Herman kontrakt do końca roku 1886 na bardzo korzystnych dla primadonny warunkach.

Kiedyż znowu zobaczymy we Lwowie pannę Herman, która z początkiem b. r. zachwycała nas swoim uroczym śpiewem, a dla kasy teatralnej była prawdziwym skarbem..

„Sen nocy letniej“ Szekspira okazać się ma pierwszy raz w ciągu przyszłego tygodnia na scenie teatru wielkiego w Warszawie. Próby odbywają się już z zastowaniem nowo sporządzonych maszyneryj i dekoracyj. Orkiestrę (muzyka Mendelsohna Bartholdy) prowadzi p. Rzebiczek. Ułożeniem grup i tańców zajmuje się p. Meunier, reżyser baletu. Kostjumy do „Snu nocy letniej“ sporządzone zostały podług wzorów, udzielonych przez prof. Gersona.

Humorystyka.

Z ruskiego *Zerkała*:

Otozwa rozdawana bankowycząmy na zborach członków „Narodnoho Domu“.

Rodymci!

Nasza odnoka fyuansowa ynstytncija Obszczoje rolnyco-kredytoweje Zawedenje, hde Hałycka Rus zberehła swij trudom zaroblenyj hrisz, pidorwana y skrachowana.

Ne tut misce howoryty szeroko o tim, kody hroszi dityś. Spytajte nas, pidpysanych „świduszczych dila“, to ny Wam skażem, szczo dobryj buw kiń ta zjizdywsia.

Czas otże jak odyn muž prystupyty do „spasytelnoy akcii“, znaczyt, siahnuty na nowo w waszi meszonky. Kasy burs narodnych, cerkowni skarbonky y pr. y pr. naj bndut dla Was „neyzczerpajemym żerełom“, z kotroho berit pownymy rukamy „twardych patriotiw“. Schwamm na wsiaku sowistlywiś! Nam treba hroszej! Czym bilsze, tym lipsze!

Pro dawnijske włożenyj do „Zawedenja“ hrisz pyszit na Berdydziw! a tym „neblahonadeżnym ljudam“, szczo każut Wam joho wyjmate, pljńte w oczy. Ony majut „pljan“ rozruszyty Rus! Se polski yntryhanty!

„Narodnyj Dim“, Stawropyhija y oba fondy wdowycz-syrotyński sut wże u nas, a Wy by medły spownyty patriotycznyj dowh? Byż ne stari worobei! Swiduszczyj położenja dila: *Myzałko, Kyndler et Comp.*

Bybliografyozna wistka.

Każnt, szczo symy dniami pojawytsia nowe, „nemnożko pomnożennoje“ yzdanije *stradalcew* za prawa y swobody naszoho tak tiazko „bidstwujszczoho“ y w borbi z Ljachamy „yznemohajuszczoho“ naroda, pid zah.: „*Stradalczy bankowo-promyślowy* — pryczynok do pojasnjenja: kto y jak ober-taje pyski hroszi“. Nakład sey broszurky *wyplatyły* uże: wdowycz-syrotyński fondy oboeh eparchij, „Narodnyj Dim“ (ok. 100.000 depozytyw), Stawropyhija, ruski cerkwy, hromady ta patrioty. Do broszurky dodanyj bude (na nezabud) portret p. *Myzałka*, b. rewnoho yryadnyka rnskocho banku y p. *Kyndlera*. *Każut, szczo sw. e. k. Prokuratorija, a także y c. k. sudy pryobsciały swoje soprudnyctwo*. Peredne słowo napysze nasz zwistnyj *polytycznyj* Haupt-stradalec, w kotrim wykaże hołowni rezultaty hałyckoy obszczerrusskoy polytyky, a miż proczym także dokaże, szczo wże Noe, wyratnawaszij z potopu po pari zwirynty, należaw także do „mnohozasłużenych“ hałyckych „ponomarow“. Epyloh napysze o. krył. Pawłykiw, de zajmeś popered wseho ystorijeja konfesiynych zakoniw, dejakomy stypendijamy dla syniw b. ruskych posliw, konces-sijejn na ruskij bank y t. p. rekompenczijamy prawytelstwz za postijnu pidderżku z storony ruskych posliw.

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

Wiedeń 18 października. Zrana szalała tu burza podobna do orkanu. Wiele domów uszkodzonych, w Praterze całe szeregi drzew obalone.

Praga 18 października. W komisji, obradującej nad usunięciem kryzys zbożowej przedłożył Tausehe wnioski co do znizenia taryf kolejowych na zboże, założenia banku melioracyjnego i krajowych stowarzyszeń kredytowych. Schindler zaproponował odrzeczenie tych wniosków do przyszłej sesji, co przyjęto.

Budapeszt 18 października. Skandaliczna awantura o przekupstwo urzędników policyjnych rozwija się dalej. Krąży pogłoska, że jeden z aresztowanych agentów żądał od dyrektora poczt Zolba 10.000 zł. obiecując wykryć złodzieiwo pocztowych. Propozycja jego została naturalnie odrzuconą.

Kronika sejmowa.

Posiedzenie XXI dnia 18 października. Zagajenie o godzinie 11 m. 35.

Odczytano następujący spis petycji:

Adam i Marja małżonkowie Midowicz o zapomogę z funduszu powodziowego. — Spółka wodna dla regulacji rzeki Skawy o subwencję. — Józef Korzelnik i inni pogorzelnicy w Chodorówce o zapomogę. Gmina Myszkowice o zapomogę na budowę szkoły. — Zwierzchność gminy Pionowice w sprawie regulacji Dniestr. — Zwierzchność gminy Maksymowice jw. — Obszar dworski w Monastyrzu o prawo poboru myta wedle taryfy klasy drugiej. — Gmina Werbiż w sprawie regulacji Dniestr. — Obszar dworski w Terczakowie o prawo poboru myta wedle taryfy klasy drugiej.

P. Namiestnik odpowiedział na interpelację p. T. Rozwadowskiego w sprawie wymiaru należytości spadkowych, że niższe organa już w lutym i w marcu br. okólnikami dyrekcji finansowej, wezwane zostały do ściślejszego przestrzegania ustaw i rozporządzeń, i że zresztą skargi przeciw wymiarom najczęściej bywają nieuzasadnione.

Na interpelację p. Siczynskiego odpowiedział p. namiestnik, że sędzia śledczy Terlecki i inni świadkowie pod przysięgą zeznali, że charakter poselski ks. Siczynskiego nie był im znany i że sąd tarnopolski po dowiedzeniu się o tem natychmiast unieważnił akt przesłuchania interpelanta.

Co do drugiej interpelacji p. Siczynskiego w sprawie nieprawego użycia broni przez żandarmów w Kopeczyńcach, odpowiedział p. namiestnik, że żandarmierja postąpiła zupełnie legalnie i żadnego niedopuszczenia się nadużycia.

Co do interpelacji p. Antoniewicza w sprawie nakazu danego przez lwowską radę szkolną okręgową szkołom ruskim, żeby prenumerowały polskie czasopismo *Szkola*, oświadczył p. namiestnik, że nakaz ten jako bezprawny zostanie z urzędu zmieniony.

Nastąpiło głosowanie — przed trzema dniami odroczone — w kwestji dozwozenia gminie miasta Brody na pobór kopytkowego. Utrzymał się wniosek p. Hausnera, udzielenia tego pozwolenia prowizorycznie na rok jeden.

Zezwolono: gminie miejskiej w Monasterzyskach w powiecie Buczaekim na pobór 100% podatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina; gminie miasta Radymna na pobór opłat od napojów spirytusowych słodzonych; gminie Kościaszyn w powiecie Sokalskim na użycie narosłych i skapitalizowanych procentów od kapitału serwitutowego na wewnętrzne urządzenia tamtejszej cerkwi filjalnej.

P. Dzieduszycki i Wojciech przedłożył projekta szkolne. Dyskusji jeneralnej nie było.

Na wniosek p. Romanowicza przyjęto en bloc pierwszy projekt do ustawy o urządzeniu szkół ludowych a w szczególności wydziałowych, który podamy w następnych numerach. Jedyną poprawkę p. Tomisława Rozwadowskiego, żądającą przy technologii zaprowadzenia nauki rzemiosł uchylono.

Następnie bez rozprawy przyjęto rezolucję następującą:

Wzywa się ek. Rząd, żeby stosownie do zatwierdzonego mocą Najwyższego postanowienia z dnia 25 czerwca 1867 r. Statutu organicznego (*Organisations-Regulativ*) Rady szkolnej krajowej Art. III, 4 i §. 74. Ustawy państwowej o zasadach nauki w szkołach ludowych z d. 14 maja 1869 r. (D. U. P. Nr. 62), polecił poddać pod uchwałę Sejmu krajowego sporządzone przez Radę

szkolną krajową projekta tj. systemu czyli plany nauczania w szkołach ludowych tak pospolitych jak wydziałowych.

Z kolei przyszła pod rozprawę nowela do ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych, którą podajemy dziś powyżej.

Poseł Buchwald wniósł poprawkę, ażeby w §. IV. wyrażono, że tam gdzie liczba dzieci w szkole ludowej dojdzie do 100 należy postarać się nie jak projekt żąda, o drugiego nauczyciela, lecz o nauczycielkę.

Sprzeciwił się temu p. Dzieduszycki ze względów pedagogicznych.

Przy głosowaniu poprawka p. Buchwalda upadła.

Do artykułu V. wniósł p. Męciński poprawkę, żeby w ustępie 2 po słowach: „Sejm krajowy“ a przed słowami „orzecze osobna uchwała“, wstawić słowa: „na przedłożenie Wydziału krajowego“.

Sprawozdawca zgodził się na tę poprawkę z małą tylko zmianą w stylizacji, poczem izba uchwaliła w myśl wniosku p. Męcińskiego. Resztę artykułów przyjęto bez zmiany.

Dalej uchwalono nowelę do ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych, zmieniającą §. 15 tej ustawy, jak następuje:

Płaca młodszego nauczyciela, bądź stale bądź tymczasowo umieszczonego, wynosi 60 proc. płacy nauczyciela rzeczywistego szkoły, przy której młodszy ten nauczyciel pełni służbę. W żadnym jednak razie nie może być niższą jak 200 zł.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą filjalną, ustanawia się na 250 zł. rocznie. Oprócz powyższej płacy będzie mogła Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rad szkolnych okręgowych przyznawać z funduszu szkolnego krajowego nauczycielom młodszyin zawiadującym stale szkołą filjalną za każde 5 lat nienagannnej służby osobny dodatek pięcioletni, w rocznej kwocie 25 zł. wa.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do 30 lat służby na posadzie młodszego nauczyciela zawiadującego stale szkołą filjalną.

Za czas spędzony przez nauczyciela przy takiej szkole przed wejściem w wykonanie niniejszej ustawy, nie należy się pięcioletnie.

Wreszcie uchwalono następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w wykonaniu uchwały Sejmu z czerwca 1880 projekt reformy obowiązujących ustaw krajowych o szkołach ludowych, w porozumieniu z Radą szkolną krajową, na następnej sesji Sejmowi przedłożył.

Komisja gospodarstwa kraj. na wniosek pp. Chrzanowskiego, Zamoyskiego i A. Potockiego wniosła:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ustanowił w Galicji komisję krajową, której atrybucje i skład orzeka §. 23 i §. 24. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 „o nieszkodliwym odprowadzaniu wód górskich“.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z funduszu krajowego pokrywał djety i koszty podróży reprezentanta swego w mającej się ustanowić komisji krajowej. Przyjęto.

Dalej wniosła kom. gospod. krajowego:

I. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na popieranie krajowych przedsięwzięć melioracyjnych na zasadzie ustawy państwowej z d. 30. czerwca 1884. Dz. u. p. N. 116. kredyt na rok 1885 w kwocie 65.000 zł.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zorganizować w porozumieniu z c. k. Rządem obserwację stanów wody na rzekach potrzebujących regulacji oraz opadów atmosferycznych w ich dorzeczach i upoważnia Wydział krajowy do pokrycia kosztów założenia i utrzymania stacji wododokazowych i ombrometrycznych z dotacji melioracyjnej.

III. Sejm uchwała dołączone projekty ustaw dotyczących:

1) regulacji potoku Kisieliny; 2) regulacji rzeki Nowego Brnia; 3) regulacji odpływów wód między Wisłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską; 4) regulacji potoku Treśniówki; 5) regulacji potoku Łęg; 6) osuszenia bagien Rudniczych; 7) osuszenia bagien Niskich.

P. Skałkowski zażądał, ażeby wykonanie wszystkich robót regulacyjnych przeprowadził z urzędu Wydział kraj. w porozumieniu z

rządem, zakładanie spółek wodnych, okaże się bowiem zdaniem mowy niewykonalnym.

P. Wereszczyński wyjaśnił, że komisja wnosząc projekt, trzymała się ściśle obowiązującej ustawy państwowej. Również p. Koziembrodzki oświadczył, że zakładanie spółek wodnych, uważa za jedynie stosowny środek prowadzący do zamierzonego celu.

W szczegółowej dyskusji co do wniosku I. wniósł p. Jan Stadnicki, ażeby uchwalenie kwoty 65.000 odroczyć aż do uchwalenia budżetu, wniosek ten jednak nie został dostatecznie poparty, poczem Sejm uchwalił obydwie wnioski.

Przed uchwaleniem ustaw p. Skałkowski raz jeszcze zwrócił uwagę na niepraktyczność spółek wodnych, poczem przystąpiono do dyskusji szczegółowej.

P. Romanowicz wniósł przy paragrafie 3 ustawy 1 kilka poprawek językowych, wyrażając żal do Wydziału krajowego z powodu „pogwałcenia języka polskiego“.

P. Koziembrodzki wniósł odesłanie całej ustawy napowrót do komisji celem zmiany stylistycznej. Sprzeciwił się temu p. A. Sapięha ze względu na krótkość czasu.

P. Wereszczyński wyjaśnił, że celem uzyskania sankcji, musiał Wydział krajowy trzymać się niewolniczo tekstu niemieckiego i prosi, ażeby stylizacji nie zmieniano.

P. Romanowicz zaznaczył, że jeżeliby jego poprawki językowe miały spowodować odesłanie do komisji, to już woli ustawę źle stylizowaną, aniżeli odroczenie tak ważnej sprawy.

Sprawozdawca p. Sanguszko przyznał sam że ustawy te nie są pisane po polsku, lecz „po galicyjsku“, ale powołał się w tej mierze na wyjaśnienie p. Wereszczyńskiego. Przyjęto następnie całą ustawę ze stylistycznymi poprawkami p. Romanowicza.

Również przyjęto wszystkie następne ustawy z poprawkami p. Romanowicza.

Komisja budżetowa wniosła ustawę o uwolnieniu wszystkich dochodów banku krajowego od dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.

P. Chrzanowski podniósł zarzut iż korzyści z uwolnienia banku od dodatków nie spłynęły bynajmniej na bank, tylko na tych w których zastępstwie bank opłacać by je musiał tj. na interesentów banku.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz odrzekł że tu rozchodzi się o zmniejszenie podatków od czystego dochodu banku, a więc, o zwiększenie funduszu jego.

Przy głosowaniu utrzymał się wniosek komisji.

Komisja gospodarstwa krajowego wniosła:

1. Sejm zgadza się na uznanie założyc się mającej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach za zakład krajowy i upoważnia Wydział krajowy do otwarcia tej szkoły pod warunkiem, że ek. ministerstwo rolnictwa udzieli na jej założenie zasiłku w kwocie 11.000 zł. i wyznaczy na jej utrzymanie z skarbu państwa stałą dotację roczną w wysokości 5000 zł.

2. Sejm zatwierdza projekt etatu osób i plac grona nauczycielskiego krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach.

3. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1885 kredyt do wysokości 3.460 zł. w. a. na utrzymanie w tym roku rzeczony szkoły. Przyjęto.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszu indennizacyjnych za r. 1883, ze zwykłym corocznie powtarzającym się zastrzeżeniem.

Nad wnioskiem p. Bobczyńskiego w sprawie noweli do ustawy przeciw pijaństwu, przeszedł Sejm w myśl wniosku komisji prawniczej do porządku dziennego.

Dalej uchwalono podany przez nas wczoraj wniosek komisji prawniczej w sprawie petycji „Towarzystwa ochrony własności ziemskiej“, jak również wniosek komisji gospodarstwa krajowego o petycji galicyjskiego Towarzystwa pszczelnio-ogrodniczego.

Komisja administracyjna wniosła:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, iżby przedłożył na następnej sesji sejmowej:

1. Ustawę służbową, opartą na obecnym ustroju administracyjnym, rozdziału gmin i obszarów dworskich, a to poręczającą rozstrzygnięcie sporów służbowych na obszarach dworskich, za-

nim zmiana ustawy gminnej przeprowadzoną zostanie, c. k. starostwom.

2. Ustawę robotniczą, regulującą stosunki między gospodarzami wiejskimi a robotnikami w ten sposób, by zapewnić dotrzymywanie wzajemnych umów i zobowiązań, poddając je w razie przeciwnym natychmiastowej politycznej egzekucji.

II. Wzywa się c. k. rząd, by polecił organom swoim, mianowicie c. k. starostwom, jak najściślej przestrzeganie i energiczne wykonywanie regulaminów służbowych, celem przywrócenia karności i porządku w stosunkach czeladzi służebnej. Przyjęto bez dyskusji.

Wreszcie odczytano interpelację p. Struszkiewicza w sprawie przyszłego rozdania robót przy kolei Stryj-Munkacz dążącej do zapewnienia krajowcom zarobku.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 m. 20 następnego w poniedziałek.

Komisja kolejowa przyjęła nową rezolucję, w której podnosi już tylko potrzebę uzupełnienia statutu kolejowego i jego interpretacji korzystnej. Uzupełnienia żąda komisja w kierunku rozszerzenia zakresu dyrekcji ruchu i ustanowienia przy nich osobnych rad kolejowych. Stadnicki i Tarnowski zapowiedzieli poprawkę, mianowicie usunięcie z rezolucji wyrazów „ujemne strony statutu“; wyrazy te bowiem wskazywałyby na krytykę, przeciw której Stadnicki się zastrzegł.

Z komisji sejmowych. W korespondencji *N. Reformy* z dnia 16 bm. czytamy:

„O komisji kolejowej i ewentualnych losach wniosku Hausnera lepiej nie pisać. Smutne to... bardzo smutne! U wielu członków komisji odbyła się taka zmiana frontu, taka *Rückwerts-Concentration*, że nie można było bez najgłębszego smutku patrzeć na reprezentantów kraju, którzy pod wpływem ministerjalnej podróży zeszedli od razu z zajmowanego przedtem stanowiska. Na szczegóły będzie czas po uchwaleniu ostatecznych wniosków w komisji. Co się stanie ze sprawą kolei Ferdynanda? Dotąd w komisji kolejowej, gdzie odesłano wniosek Merunowicza, nie było o niej mowy. Ale dziwnym zbiegiem okoliczności, a raczej skutkiem jakiejś omyłki biura marszałkowskiego, jest ta sama sprawa w drugiej jeszcze komisji. Gdy bowiem, przed wnioskiem Merunowicza, weszła petycja krakowskiej Izby handlowo-przemysłowej w tym przedmiocie, odesłana została do komisji administracyjnej, gdzie referat jej objął prof. Pilat. Co się z tem stanie, nie wiadomo, jest wszakże obawa, że ezarodziejskie słowa: „krótkość czasu“ sprawie tej znowu kark skręca.“

Komisja szkolna powzięła dziś ostateczną uchwałę w sprawie wniosku Romańczuka o zmianę ustawy o języku wykładowym. Jak z ostatnich moich doniesień o obradach komisji można było wnioskować, przyjęto odraczający wniosek Zolla tej treści: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po wysłuchaniu opinii Rady szkolnej krajowej zbadał sprawę, poruszoną wnioskiem p. Romańczuka co do zmiany ustawy z 28 sierpnia 1867 i wnioski swoje przedłożył na najbliższej sesji sejmowej“. Zapewnić mogę, że nie jakakolwiek niechęć, ale niemożność znalezienia na razie dostatecznych podstaw, ale obawa, żeby zbyt późno nie pomyśleć, przyjęto, ale następnie brak jakichkolwiek oświadczeń ze strony rządu—spowodowały odroczenie. Spodziewać się należy, że sam sprawozdawca, który brał udział w naradach komisji i subkomitetu, zechce to uznać i w Sejmie to stwierdzi. Co do wniosku Dzieduszyckiego, ażeby język ruski był obowiązującym we wszystkich szkołach średnich — zdaje się, że wnioskodawca go w tej sesji nie postawi. Na prawicy obudził on gwałtowny opór, dżicy rozdzielili się, tak, że losy wniosku byłyby teraz niepewne. A zresztą... krótkość czasu!

Bilans budżetu, tak jak on wyszedł z uchwały komisji budżetowej, jest już przez izbę obrachunkową zestawiony. Cyfry ostateczne dopiero jutro będę wam mógł przesłać — w tej chwili tylko ten fakt pocieszający doniesie wam mogę, że podwyższenie dodatków do podatków nie będzie tak znaczne, jak Wydział krajowy wniósł, ponieważ zamiast 5 ct. wypadnie podnieść tylko o 3 ct. i dodatek krajowy wynosić

